

אמונת חיים

גליון תורני לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון חסד שנה ה'

שביעי של פסח תשפא

דברי אלוקים חיים מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

ויאמר משה אל העם אל תיראו התייצבו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם וגו' ה' ילחם לכם ואתם תחרישון, ואתם תחרישון ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו.

וצריך להבין מה שאמר משה לישראל ה' ילחם לכם אתם תחרישון וה' אמר למשה מה תצעק אלי למה בני ישראל יחרשו וישתקו, ורק משה רבינו היה עומד ומתפלל עד שה' אמר לו מה תצעק אלי דבר וכו' וקשה דלמול מי יצעק אם יצעק אם לא לה' אלוקיו, ובפרט בעת צרה דכתיב קראתי מצרה לי, וכתוב מן המיצר קראתי י-ה, והתרגום אנקלוס כתב לתרגם הכתוב שה' אמר למשה "קבלית צלותך" כלומר שאין כבר צורך לתפילה מכיון שכבר קיבלת תפילותיך ולכן דבר אל בני ישראל ויסעו, ורש"י הק' כתב שלמדנו שהיה משה עומד ומתפלל אמר לו הקב"ה לא עתה להאריך בתפילה שישראל נתונים בצרה, וגם מה תצעק אלי, עלי הדבר תלוי ולא עליך, ואין להם אלא ליסע שאין הם עומד בפניהם וכדאי זכות אבותיהם והם האמונה שהאמינו בי ויצאו לקרוע להם הים עכ"ל.

ונראה לי לומר עוד כי רשם ה' יתברך לומר להם טעם התגברות הדין עליהם הוא לצד שהם המעיטו בלבם האמונה, ואמרו טוב לנו עבוד את מצרים ולזה צוה ה' לעשות כנגד עון זה הצדקת האמונה בכל תוקף וגם בזה רומזם ה' לדעת את ישראל סיבת הסובב תגבורת הדין מחדש שהוא מיעוט האמונה וצריך הצדקת האמונה בכל תוקף.

ולענ"ד נראה לומר שמה שכתוב "ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי, באופן אחר, שמכיון שאמר משה רבינו ה' ילחם לכם ואתם תחרישון אמר לו ה' למשה "מה" כלומר למה אמרת כך שלא יתפללו אלי אלא שהם יחרשו, דאדרבה "תצעק אלי" שאני כביכול אוהב תפילתן של ישראל ומתאוה להם ולכן אמר לו ה' "דבר אל בני ישראל ויסעו" שכל מה שעשיתי שיהיה צרה לישראל זה בשביל שאני מתאוה לתפילת ישראל והבל פיהם בתפילה חביב עלי, ולכן כעת שכבר התפלתם כבר יכול אתה לומר להם שייסעו, וכמו שפירש רש"י הק' שאין הים עומד בפניהם וכו'.

ועוד יש לומר בדרך אפשר כי כתוב בספרים הק' שיש להתפלל בתפילה בשביל צער השכינה הק' שבכל צרה שיש לאיש ישראל הקב"ה כביכול גם כן בצרה ולכן אם מתפללים לצורך גבוה לצער השכינה הק' התפילה מקובלת, ולכן אמר ה' מה תצעק אלי כלומר שתצעק "אלי" לצורך השכינה הנמצא כביכול בצרה בצערן של ישראל ואז תוכל לדבר אל בני ישראל "ויסעו" שתתקבל תפילתן.

ועוד יש לומר בדרך צחות שכתוב מה בפתח אבל ידוע בקמץ ופתח מתחלפין ודומין הן מאוד, ובפרט במבטא הספרדי ולכן אפשר לומר שמשה רבינו מחמת ענוותנותו לא היה לו האומץ לומר "דבר אל בני ישראל ויסעו" משום שמשה רבינו אמר "ואנחנו מה" ולכן אמר לו ה' יתברך מה תצעק "אלי" ותגיד לי שאתה עניו, אבל לבני ישראל "דבר" תהיה מנהיג ואמר לו ה' יתברך שיתנהג בגאווה דקדושה שכן צריך להיות למנהיג ולכן אמר משה שיסעו לים ולא עמד הים לפניו וכו"ל.

דברות קודש מרוך רבינו עט"ר שליט"א

בסוגיית הגמרא במסכת ערכין מבואר שאין "גומרים" את ההלל בימי חול המועד ובשביעי של פסח, כי ימי הפסח "אינם חלוקים בקרבנותיהם" דהיינו שבימי חול המועד ושביעי של פסח מקריבים אותו קרבן, ועל כן אין חיוב אמירת הלל בכל יום בפני עצמו. וביאר בשו"ע הרב שמאחר ואין בכל יום קרבן בפני עצמו, כל ימי החג "טפלים" ליום הראשון, ובהלל ביום הראשון יצאו ידי חובת ההלל לכל החג.

הבית יוסף הביא עוד טעם מדוע אין חיוב לומר הלל בימי חול המועד ושביעי של פסח בשם "מדרש הרנינו" וז"ל: "לפי שנטבעו המצריים, וכתוב (משלי כד, ז) "בנפול אויבך אל תשמח" והוסיף הפרישה "והא דלא גומרים בחול המועד כמו בחג, כדי שלא יהא עדיפא ימי חול המועד מימי יום טוב אחרונים".

הפוסקים נחלקו מהו הטעם העיקרי שאין חיוב לומר הלל בימי חול המועד ושביעי של פסח.

גם הפרישה וכן החק יעקב הביאו הן את הטעם המוזכר בגמרא, והן את הטעם המובא במדרש.

מאידך, ה"ט"ז ס"ק ג' (ג) והמשנה ברורה ס"ק ז' הזכירו רק את הטעם המובא במדרש. ותמוה מדוע נצרך הבית יוסף גם לטעם המבואר במדרש, ולא הסתפק בטעם המבואר בגמרא.

ונראה לבאר על פי דברי הטורי אבן שיש שני טעמים לחיוב אמירת הלל: א. בכל אחד מהמועדים יש חיוב לומר הלל מדין המועד, ולכן אומרים הלל ביום טוב הראשון של פסח, בשבועות ובסוכות. ב. חיוב אמירת הלל מדין "הודאה" על נס, ולכן אומרים הלל בליל יום טוב ראשון של הפסח, כהודאה על יציאת מצרים, ובחנכה כהודאה על הנסים והנפלאות שהיו.

ועל פי זה מובן מדוע יש צורך בשני טעמים להסביר מדוע אין חיוב אמירת הלל בשביעי של פסח. ראשית, משום שאין חיוב מדין המועד, מדברי הגמרא, שאין ימי חג הפסח חלוקים בקרבנותיהם. ושנית, גם אין חיוב הודאה על נס קריאת ים סוף, מדברי המדרש, שלא ראוי לומר שירה כאשר מעשי ידי הקב"ה טובעים בים סוף.

שאע"פ שמצד חיוב המועד אין גומרים את ההלל בשביעי של פסח כמבואר בגמרא בערכין "דפסח אין חלוקים בקרבנותיהם", וכבר יצאו בהלל של יו"ט הראשון "אבל משום הנס שהיה ביום שביעי של פסח לכאורה היה צריך להיות שיהיו גומרים בו את ההלל כמו שגומרים את ההלל בחנוכה משום הנס. ואשר על כן אמרו במדרש עוד טעם, שבשביעי של פסח אין גומרים ההלל משום דמעשי ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה, והיינו שהוא טעם למה אין גומרים את ההלל בשביעי של פסח משום הנס של קריעת ים סוף". ולפי זה יש לומר שהט"ז והמשנה ברורה הזכירו רק את הטעם "מפני שביום שביעי של פסח נטבעו המצרים" - כי הם מבארים מדוע בשביעי של פסח קוראים הלל "בדילוג" ולא "גומרים" את ההלל. ואמנם רק טעם זה מיישב מדוע אין "גומרים" את ההלל בשביעי של פסח.

ונתבונן דבטעמים של מעשי ידי טובעים ובנפול אויבך, בא ללמדינו שעל אף הנס הגדול ברגע שזה בא על חשבון השני הגם שמדובר בצר ואויב, היא כבר פוגם בשמחה והיא לא מושלמת

ומזה נלמד להשתדל לעבוד תמיד את השם בשמחה מושלמת, שלא לא תהיה על חשבון השני.

יה"ר כשם שהשי"ת הוציאנו ממצרים וקרע לנו את הים, כך נזכה שיוציאונו מכל המיצרים ויקרע את רוע גזר דינינו, ונזכה כולנו לגאולה האמיתית והשלימה מתוך רחמים וחסדים מגולים אמון.

פניני חיים

ספירת העומר

צריך ביאור איך ספרו ספירת העומר במדבר, הלא לא יכלו לומר היום כך וכך לעומר, שהרי לא הקריבו העומר, ולדעתי נראה שבאמת ספרו, שכן משמע מזוה"ק שהמצוה היתה התחלת תיכף מיציאתם ממצרים, ונראה שספרו ליציאת מצרים.

מנהג ישראל תורה היא, שכותבין באגרת למספר בנ"י, לפי שאסור להסיח דעתו מהספירה, שצריכין להיות שבע שבתות תמימות, וכמש"כ בזוה"ק דצריך דלא יתאבד מיניה חושבנא דא, וכן נהגתי בעצמי לומר כמה פעמים ביום בלי ברכה היום כך וכך לעומר.

(מנחם ציון-רימנוב)

אך הענין כך הוא, דעיקר הספירה הוא לשוב בתשובה מכל העוונות, ולקדש ולטהר את עצמו ולתקן המידות, ובאמת לא יוכל האדם לקדש ולטהר את עצמו כפי הראוי ונכון לפי מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, וכן לא יוכל לתקן את אשר עיוות לגמרי, אך הבורא ברוך הוא חפץ חסד הוא, וצוה על האדם לעשות בכל יכולתו תשובה ולקדש את עצמו בכל כוחו, רק שידע האדם זאת בעצמו שלא השלים חוקו עדיין, ולא יצא ידי חובתו עדיין, ובלבב נשבר ונדכה יצפה לרחמי שמים לסייע לדעילא, שהקב"ה ישלים כל מה שיכול הוא.

(דברי יחזקאל)

טעם למה אין מברכין על הספירה שהחיינו שהוא מצות עשה, מפני שאינו דבר חדש, כי כל העליות היו בלילה הראשון, אלא שעכשיו הם עולים מדריגה אחר מדריגה, ומפני שאינה מצוה שלימה, כי כל יום נכנס מוח אחד ולא מוח שלם כידוע ליודעי חן.

(אמרי פנחס)

ויאמר יהי רצון שיבנה ביהמ"ק וכו' ויתפלל אדם תפילה זו בשברון לב מאוד, ומקירות ליבו אל הבורא ית"ש ויתעלה, שיבנה ביהמ"ק במהרה בימינו ונוכל להקריב בה כל הקרבנות, ותפלה זו היא המשך אל תיקון הספירה ועושה בה ג"כ תיקון גדול בעולמות העליונים.

המעין בזוה"ק ובכתבי האריז"ל עיניו יראו ועפעפיו יבחנו גודל מעלתה ובתיקונים הנעשים בקיומה, אך לא כל מוחא סובל דא לכוון כוונות האריז"ל, לכן אין טוב לאדם כ"א להתקין את עצמו לתפילה לעני, כי יעטוף מילה על לשונו, אמורה על עניות דעת בזה, ומקודם להכניס אמונה שלמה ואמיתות עכ"פ בליבו, שהוא הוא כמו סוד ה' ליראיו, במצוה זו ובקיומה יעלה בהם תיקונים נפלאים ונוראים, וע"ז יתפלל תפילה קצרה שיהא חשוב מצוה זו בעיני הבורא ית"ש כאילו כיוון בכל הכוונות שכוונו בה אנשי כנה"ג.

(יסוד ושורש העבודה)

ביאורי חיים

איזה מעלה בממון המצרים בלא קריעת ים סוף

האדם ומשבר לבו, ומזה יביא כשרון המעשה, משא"כ העושר מרים לבבו ומגביהו, וממנו תוצאות כל און ופשע ח"ו, והנה בני ישראל בהיותם במצרים בודאי היו נכנעים, אמנם הקב"ה ביקש להראות חיבתו ושמרו חוקיו ותורותיו גם מתוך עושר, על כן ציווה להם (שמות י"א, ב') שישאלו ממצרים כלי כסף וכו'. כן פירש בייטב פנים (ח"ב דף קנו): עיי"ש באריכות.

זהו אילו נתן לנו ממונם, והיינו עומדים בנסיון העושר באמונה, ושמירת התורה ובהכנעה להקב"ה, וכל היציאה היה בזכות האבות, דיינו שיצאנו ידי חובותינו בתפקידנו בעולם הזה, על אחת כמה וכמה שהראה לנו הניסים הגדולים בקריעת ים סוף, וכל אחד הצביע זה א-לי, בודאי צריך להודות על זה.

לענ"ד י"ל בס"ד "אילו נתן לנו את ממונם", פירוש כשבאו המצרים לים, והיה הקב"ה עושה באופן אחר שיקבלו ישראל ממונם מחמת חן, שיהיו המצרים משלימים עמהם, ויתנו להם ממונם מרצונם, ולא יעשו להם מאומה, ודיינו שניצלו עכ"פ מן המצרים.

[וע"ע ביאורים בזה בהגדת מהרי"ץ עפ"י דברי הדרשות הר"ן (פרק י"א). ובספר "פרדס יוסף החדש" על הגדה של פסח, (אות ת"ס והלאה)].

מוגש ע"י הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

מראשי בית ההוראה הלכה למשה קראלי ומרבני רחובות

הנה בהגדה של פסח, כתוב: אילו נתן לנו את ממונם, ולא קרע לנו את הים, דיינו.

לכאורה קשה מהו הטוב שנתן לנו את ממונם, ולא קרע לנו הים, הרי המצרים היו הורגים אותנו חלילה וחס.

א) כ"ק רבינו הגה"צ מקראלי שליט"א ביאר שכל מה שהמצרים הלכו עם פרעה, היה בעבור בצע הממון שפרעה הבטיחם, וברגע שהממון היה עובר לרשות בני ישראל, כבר היו מתפזרים מאליהם ואף היו עוברים לצד של ישראל, כנאמר בקהלת (י, יט) הכסף יענה את הכל.

וכן מסתבר שאם היו נותנים את הממון לישראל לפני קריעת ים סוף, המצרים לא היו מתים בים, כדין עני חשוב כמת, והיינו יכולים לומר את הלל הגדול בחוה"מ ושביעי של פסח.

ב) כ"ק אדמו"ר ממישקולץ שליט"א, ביאר עפ"י המובא בחז"ל (פסחים קי"ט ע"א) עה"פ (דברים י"א ו') ואת כל היקום אשר ברגליהם, זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו, וממילא כשלקח הקב"ה את הממון מן המצריים, שוב לא היה להם קיום, ולא יכלו לשעבד יותר את בני ישראל.

ג) הגאון רבי יקותיאל ליברמן שליט"א, מח"ס "אמרי יקותיאל", ביאר עפ"י הידוע מהספרים הקדושים דעיקר עבודת האדם הוא לעמוד בנסיונות הזמן הפוקד כל אדם, יש נסיון עוני, ויש נסיון עושר, והנסיון הקשה הוא נסיון העושר, כי העוני מכניע את

לזכר עולם יהיה צדיק

רביה"ק אהרן ראטה זי"ע
בן הרה"צ שמואל יעקב זצ"ל
מח"ס שלחן הטהור ושומר אמונים
נלב"ע ביום ו' ניסן תשז

לזכר עולם יהיה צדיק

רביה"ק יצחק צבי משה זי"ע
בן רביה"ק אביגדור זי"ע
מקראלי
נלב"ע ביום ד טבת תשעט

לזכר עולם יהיה צדיק

הרה"ק אהרן הגדול זצ"ל
בן הרה"צ יעקב זצ"ל
מקרלין
נלב"ע י"ט ניסן ה'תקל"ב

◇ שביעי של פסח ◇

פורעניות, וא"כ שפיר יש להם לנשים שכר מלימוד התורה מפני שהם מסייעים לבעליהם לעסוק בתורה וזה שאמרה מרים לנשים שירו לה' כי גאה גאה, וכי תימא מה שייכות יש לנשים עם הנס שלא נעשה אלא כדי שיקבלו את התורה, לזה אמרה סוס ורוכבו רמה בים ומשם חזינו דהגורם ומסייע מקבל שכר כאילו עשהו בעצמו.

(בית יצחק)

כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה בים

וידוע הקושיא למה הסוסים אשמים בזה שהמצרים עינו את היהודים. ומתוצאים את זה כך, שכל מי שמתחבר לאדם רע נהיה מושפע ממנו. ועל זה אנו מבקשים כל יום ותצילנו מחבר רע משכן רע, ואגב מגע רע, זה כבר העונש בעצמו. אבל בכל אופן הסוסים הלכו עם המצריים יד ביד להכות את היהודים, אבל אם תאמרו במה הם אשמים שהם עשו כרצון בעליו, אלא אנו יודעים שכל אדם וכל יצור כל אחד מכיר את א שטעטעלע שלו, (כלומר: כל אחד בדברים שלו יודע להסתדר טוב) ובכמה מקומות מצינו שהסוסים וכדו' ידעו להבחין אם כדאי להם ללכת או לא, כלומר לעשות רצון בעליהם. הבו נזכר בבלעם בן בעור שסוסו ראה את המלאך עומד לפניו עם חרבו שלופה לכיוונו, עצר הסוס ולא רצה ללכת, כי הבין שכאן לא כדאי ללכת, ועוד יוצא בזה שהסוסים היתה להם איזשהו ברירה, אבל הם כן הלכו כי סוסים הרי אוהבים מלחמה אז בזה שהלכו יד ביד להכות את היהודים. מגיע גם להם לטבוע כמו חבריהם המצריים. ואם בסוסים עסקינן אז מסופר על אדם אחד שהתענה תענית דיבור במשך ארבעים יום, ובסיומום צפה שאליהו הנביא יתגלה אליו, אך לאכזבתו לא כך היה. ניגש אותו חסיד לרבי ישראל מרח"ץ זצ"ל, שכידוע משום כבוד התורה נהג בגנוני מלכות, והיה לו בית מפואר, משרתים, סוסים אבירים. אמרו עליו שהיה לו נעליים מזהב, אך בלי סוליות. כלומר כלפי חוץ נהג בגנוני מלכות – אך בתוכו נהג בשפלות ובענוה. כשראה אותו חסיד את הדר המלכות, חשב לעצמו איך אפשר לעבוד את הקב"ה בצורה כזה... כשיצא האדמו"ר מביתו ניגש אל המרכבה שהיתה רתומה לארבעה סוסים אבירים, והתחיל ללטף אותם, אותו חסיד לא היה יכול לעבור על כך בשתיקה, ניגש לאדמו"ר ושאלו: איזו עבודת ה' יש בליטופו של סוס? ענה לו האדמו"ר: וכי זה נראה לך סוס רגיל?! הסוס הזה כבר ארבעים יום בתענית דיבור. בכך רצה לרמוח לו האדמו"ר ששתיקה היא מעלה עצומה אך היא צריכה להיות לשם שמים, גם לשותק צריך לדעת איך.

כשנכנסו המצרים בתוך הים בקשו מלאכי השרת לומר שירה, אמר להם הקב"ה, מעשי ידי טובעין בים ואתם אומרים שירה, ולכאורה קשה דהיה לו לומר, מעשי ידי נטבעים בים. ואפ"ל הדנה בסנחריב בקרא ויהי בחצי הלילה ויגל אחנם וכו', ואיתא בזה"ק שהקב"ה פתח אזנם של סנחריב וחילותיו ושמעו שירת המלאכים, ומרוב מתיקותם מתו עי"ש. ואפ"ל דכאן גם כן "ביקשו המלאכים לומר שירה" דהיינו שרצו שהקב"ה יגלה אזנם וע"י השירה שישמעו ימותו כמו בסנחריב, אמר להם הקב"ה מעשי ידי טובעין בים ואתם אומרים שירה, דהיינו שהמצריים הרי טבעו את ילדי ישראל בנילוס, וע"כ אני רוצה לשלם להם מידה כנגד מידה ולטובעם בים ואתם רוצים לומר שירה, ואתי שפיר דהלשון מעשי ידי טובעין קאי על המצריים שטבעו את זכרי ישראל בנילוס.

(הרה"ק ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע)

במדרש הים ראה וינוס מה ראה ברייתא דר' ישמעאל ראה.

והיא פלאי, ונראה לפרש הדנה איתא בתנא דבי ר' ישמעאל אמר הקב"ה אלמלא לא העליתי את ישראל ממצריים רק בשביל שאינם מטמאים בשרצים דיו ותמוה. ובדרוש שמואל כתב דאיתא בירושלמי (ברכות י"ג) כשחוטאין הבריות מביט הקב"ה בשקצים ורמשים ואומר מה אלו שאין צורך בהם אנו מקיימים אלו שיש צורך בהם על אחת כמה וכמה ע"כ, וזה אין שייך לומר כ"א נגד ישראל שאין אוכלים שקצים ורמשים א"כ אין צורך בהם, משא"כ נגד אומות העולם שאוכלים אותם א"כ יש צורך בהם, וידוע דהשר של מצריים טען הללו והללו עובדי ע"ז אלא שהביט הקב"ה בשרצים וישראל שלא אכלום והוי שלא לצורך ומהם למד הקב"ה זכות לישראל בק"ו, משא"כ למצריים שאכלו שקצים ורמשים לכן לא יכלו לומר עליהם ק"ו זה ולכן סוס ורוכבו רמה בים. ח"ש המדרש הים ראה וינוס מה ראה ברייתא דר' ישמעאל ראה, היינו התנא דבי ר' ישמעאל הנ"ל שאלמלא לא העליתי את ישראל ממצרים אלא מפני שאין מטמאים בשרצים דיו ולכן שפיר נקרע הים ונתבטל הטענה מה בין אלו לאלו כנ"ל.

(פנינים יקרים)

ותען להם מרים שירו לה' כי גאה גאה

וצ"ב מפני מה אמרו מרים עם הנשים דייקא פסוק זה, ונראה לפרש שכל תכלית יציאת מצרים היה כדי שיקבלו ישראל את התורה, ואיתא בגמ' (ברכות זי.) נשים במאי קא זכיין באקרויי בנייהו לבי כנישתא ובאתנווי גבריהו בי רבנן, ולכאורה יקשה מנלן שהגורם והמסייע לדבר נחשב כאילו עשאו בעצמו, אך יש ללמוד מקריעת ים סוף אשר סוס ורוכבו רמה בים, וקשה אם אדם חטא בהמה מה חטאה ועכ"ח מפני שהיה גורם ומסייע, ומידה טובה מרובה ממידת

◇ והיה אמונת עתיך חוסן ישועה ◇

נסע משם הרה"ק, ובעל האכסניא סיפר בביהמ"ד שהיה לו אורח חשוב, ואיחל לו כנ"ל. הליצינים שחקו ממנו, שמאמין בדברי איזה אורח עני שבידו להושיע לו. כך שחקו ממנו הליצינים כל השבוע, והיה ביום השמיני לא הלך עוד לביהמ"ד להתפלל, כי התבייש מאוד מפני הליצינים, ונשאר בביתו, לא ארכה השעה באו ודפקו כמה אנשים בפתח ביתו, וכשפתח דלת ביתו אמרו לו האנשים: תיגש לחלון ותראה איך ש"פסח" עומד בחוץ עם כל כליו, שולחן ומיטה וכיוצא, שהפריץ זרקו מבית המזיגה. בעל האכסניא חשב שמשחקים בו כדרכם זה כל השבוע, אמר להם וכי באתם עד לביתי לעשות ממנו ליצנות, נכנסו המה לחדרו, ואחזו בו והעמידו אותו ליד חלון ביתו, אשר משם ראה את הכל ותוכח שאמת בדבריהם. בתוך כך הגיע שליח מאת הפריץ, שהפריץ שלח אחריו שיבוא אליו תיכף ומיד, כך עשה, ושאלו הפריץ האם לא היית אצל איזה ראב"ן? ענה בעל האכסניא בשלילה, ויאמר לו הפריץ, אותי לא תרמה, הנה זה שלושה ימים בא אלי ראב"ן אחד בחלום הלילה, ופוקד ומצווה עלי שאזרוק את "פסח" מבית המזיגה ולהחזירה לך כמקודם, ולא נטיתי לבי לכל זאת, יען כי דברי חלומות לא מעלין ולא מורידין, אמנם ידוע שאין דרכי לישון ביום מעולם, והנה באמצע היום הזה נפלה עלי תרדימה, והנה אותו הראב"ן לפני, והזהיר אותי שאקיים דבריו תיכף ומיד, וגם כיבד אותי במכות, והראה לו הפריץ סימני המכות שקיבל מהראב"ן הזה, ואמר לו שלכן זרק את "פסח" תיכף, כי ממכות גם הוא מתיירא, ועתה הנה הוא מבקש שיחזור לבית המזיגה כמקדם.

הרה"ק רבי יעקב יצחק מזידיטשוב זיע"א, הנקרא איציקל זידיטשויער, סיפר שפעם אחד הוא הגיע לעיר נאריעוו (בגלילות עיר בעלזא) וניגשו אליו בני העיר ושאלו אם הוא הרה"ק ר' נפתלי מליזענסק, נכד בעל ה"נועם אלימלך" יען כי פניו היו נראים כמו אביו הק'. וענה שהוא בנו, אז סיפרו לו בני העיר את הסיפור הבא: פעם הגיע אביך הקדוש ר' נפתלי הנה, וניגש אליו יהודי אחד מבני העיר והזמינו שיכנס אליו ושמה יתאכסן, אמר לו אביך שמסכים ליכנס אצלו בשתי תנאים אלו, אחת שיקבוץ בעבורו מנין יהודים לערבית ולקידוש לבנה, ושנית שיכין לו דגים לסעודה שיעשה אחר קידוש לבנה. אמר לו היהודי שמנין יהודים יקבוץ אליו, אך דגים אין בנמצא כאן, ואף נהר שיש בו דגים אין כאן, לכן אי אפשר להמציא דגים לסעודה. והסכים הרה"ק ר' נפתלי אף בתנאי הראשון, והלך עם היהודי לביתו. בתוך כך הגיע גוי מגלילות פרימישלאן. והכריז בשפה יונית "רבי מאן, היינו שיש לו דגים למכור וקנה היהודי הדגים ממנו, לצורך סעודת האורח. כשראה בעל האכסניא שהקב"ה מילא רצון האורח והגיע דגים בעבורו, הבין שבזדאי איננו איש פשוט, וכנס אליו בעל האכסניא והזכיר את עצמו לפניו לישועה, היות ששכר בית המזיגה מן הפריץ על זמן של שלוש שנים, וכעבור הזמן רצה לחדש החוזה שלו עם הפריץ, נודע לו שכבר שכר יהודי אחר בית המזיגה מן הפריץ, ע"י ששילם לו כסף יותר, והפריץ זרקו החוצה ונשאר ללא פרנסה וכבר קראו לדיון תורה, והיהודי אינו רוצה לילך עמו ולהתדיין. שאלו הרה"ק ר' נפתלי: ומה שם היהודי הנ"ל, אמר לו: "פסח" שמו. אמר הרה"ק: נו פסח איז דאך נאר אכט טאג! (פסח זה רק שמונה ימים) ויהי ממחרת

◇ סיפורים לשביעי של פסח ◇

◇ טבילה בערב י"ט ◇

בשנה האחרונה קודם פטירת הבעש"ט בשנת תק"כ, על הימים האחרונים של חג הפסח בא הרה"ק ר' פנחס מקאריץ זצ"ל, לחוג את החג במעזבוש אצל הבעש"ט זי"ע ומפני ריבוי הגשמים וקלקול הדרכים התאחר מאוד בדרך, עד כי בבואו למעזבוש לא היה לו עוד פנאי לטבול במקוה בערב החג של שביעי של פסח, ואחר התפילה בקבלו פני הבעש"ט זי"ע שאל אותו הבעש"ט: האם היית היום במקוה? השיב ר' פנחס מקאריץ: לא!, או אז נאנח הבעש"ט אנחה מרה ועמוקה, ור' פנחס מקאריץ לא הבין את טעם אנחה זו. ואחרי שעות אחדות אמנם נודע לו כי נגזר על הבעש"ט להסתלק מעוה"ז ולולא היה הוא טובל במקוה כי אז היה יכול לבטל בתפילתו גזר דינו. ולכן הזהיר הרה"ק ר' פנחס מקאריץ לדורות הבאים אחריו להזהר מאוד בטבילה זאת כלומר של ערב שביעי של פסח, ואמר אח"כ כי חיי הבעש"ט היו תלויים בטבילה זאת, וחוב קדוש הוא להיות נזהר מאוד בטבילה זאת.

◇ שירה בלב נשבר ◇

סיפר הרה"ק מצ'עשינוב זצ"ל שפעם אחד בהיות החבראי קדישא אצל רבם הרבי ר' אלימלך בשביעי של פסח, באמצע הלילה נחלש לבו של אחד התלמידים ולא היה לו במה להשיב נפשו, חיפש וחיפש עד שמצא תרנגולת צלזליה ואכלו כדי להשיב נפשו. ובבוקר בזמן התפילה התחבא על יד התנור שידע שרבו הקדוש הרבי ר' אלימלך בוודאי ירגיש שהוא אכל את התרנגולת בלילה, ומרוב בושה ישב לו ליד התנור באחד הקרנות, ור' אלימלך הלך ממקומו לכאן ולכאן עד שבא למקום של תלמיד זה ואמר לו שילך אל העמוד להתפלל ואין מסרבים לגדול, והלך והתפלל בלב נשבר מאוד, וכן אמר השירה בהשתפכות הנפש, ואחר התפילה אמר לו רבי ר' אלימלך: אוי התפלל התרנגול ויושע ה', ופירושו כך שעל ידי אכילת התרנגולת היה לו לב נשבר מאוד, ממילא התפלל השירה כדבעי.

◇ שירה שלאחר שינה ◇

פ"א כשהיה רבי שמעלקא זי"ע בריחוק מקום מביתו ומעירו הישקו אותו י"ן ישן והיה ראשו כבד עליו, עד שישן מעת לעת שלם, כאשר עמד בתפילה אח"כ היתה התפילה בהתלהבות עצומה כל כך, עד שבהגיעם לשירת הים, הגביהו המתפללים את כנף בגדיהם, כי הרגישו בנפשם איך שעוברים הם זה עתה את הים, לאחר התפילה שאלו התלמידים את רבם: אם כך שלאחר שהרבי נח וישן

יצא הולד בריא וחזק, והכל עבר בשלום, כך שתתיאשנה המכשפות ותחדלנה מלעשות כשפיהן נגדה, ואז אכן תלד באין מפריע. סיים הרבי ר' אלימלך את דברו כן היה בעת שעמדו ישראל על הים שעמדו המשטינים והמקטרגים וקטרגו על בני ישראל שאינם ראויים לאותו נס שיקרע לפניהם הים, וטענו הללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז, לכן אמר לו השי"ת למשה מה תצעק אלי, הלא ע"י צעקתך יבינו המקטרגים שעדיין לא נגמר דינם לטוב, וימשיכו לקטרג ביתר שאת, ע"כ מוטב שלא תצעק יותר, אלא דבר אל בני ישראל ויסעו, כאילו כבר נבקע הים, וכשיראו המקטרגים שמשה ציוה לנסוע ולילך לתוך הים, יבינו שכבר נגמר למעלה שיבוא הנס של קריעת ים סוף, ואז יניחו מלקטרג ויתבטלו כל העיכובים, כי אחרי שכבר נגמר ונגזר לטוב שוב אין בכוחם לעכב הישועה, מאז החזיק עצמו מן מהר"י זי"ע כתלמידו של רבי אלימלך ומספרים שבבואו לעיר לזענסק פשט את בגדו העליון, (הרעזשוואלקע) כדרך תלמיד אצל רבו, על היות נחשב לתלמיד של רבי ר' אלימלך זי"ע, מסופר שפעם נגלה אליו בחלום למרן מהר"י ואמר לו שמי שלומד בספרו "נועם אלימלך" נחשב לתלמידו!

◇ שירה עד מסירות נפש ◇

הרה"ק רבי מרדכי מלעכוויטש זי"ע אמר: היות שיש עוף אשר מזמר ואומר שירה להקב"ה, עד שנבקע כריסו, ואני מתפלל ואף על פי כן אני בריא, אולם אם כן, מה חשובה תפילותי? עד שפעם אחד הכין את עצמו לתפילה בהכנה גדולה וכשהגיע לשירת הים, מרוב התלהבות נבקע ריאה שלו מחוזק התפילה והרופאים מלעמבערג אמרו נואש, וטען הרה"ק מלעכוויטש להשי"ת וכי רצוני היה שאתפלל רק תפילה אחת כזו, אני רוצה להתפלל עוד, ועזרו השי"ת וחזרו לאיתנו, ואח"כ נזדמן שהיה הרה"ק בלעמבערג והיה אצלו המון רב של חסידים, ועבר הדאקטער (רופא) שניסה אז לרפא אותו דרך שם, וראה אנשים רצים ושבים, שאל הדאקטער ריצה זה מה היא? אמרו לו כי הצדיק מלעכוויטש נמצא פה, ותמה הדאקטער ואמר העוד הוא חי, ונשבע כי הוא חי בלא ריאה.

מערכת "אמונת חיים"

ת.ד 3070 בני ברק

דוא"ל: 3118494@gmail.com

בכוחו להתפלל במדריגה נעלה זו, ולהלהיב כל כך את לבות המתפללים איתו, מדוע איפוא אינו ישן בתדירות שינה קבועה של כמה שעות טובות, ענה להם רבי שמעלקא: דעו כי רק מי שאינו ישן ועובד עבודתו בלי הרף כל הימים אז באם אירע שנח פעם אחת והחליף כח, אז יכול להתפלל תפילה כזו, אבל מי שרגיל לישון בכל לילה הרבה שעות, מן הנמנע שיוכל להגיע למעלת תפילה כזו.

◇ דבר אל בני ישראל ויסעו ◇

הגה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע התאחר פעם בליל שביעי של פסח להיכנס לעריכת שולחנו הטהור, בעת אמירת התורה על השולחן סיפר מרן: קודם שנכנסתי לעריכת השולחן נתנמנמתי, וראיתי את הרבי ר' אלימלך מליזענסק ושאלתי אותו: רבינו אמר שמישיח יבוא בחיי תלמידו והלא כל התלמידים כבר הלכו לעולמם, ענה לי רבי אלימלך: שאל ממני איזה דבר ואשיב לך, ובזה תהיה נחשב כתלמיד, המשיך ואמר שאלתי אותו על ביאור הפסוק מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו, דלכאורה יפלא מה א"ל הקב"ה מה תצעק אלי, הלא בני ישראל היו אז בסכנה גדולה, הים מלפניהם והמצרים מאחוריהם, ומה יש לו למנהיג ישראל לעשות, אם לא לצעוק אל ה' שיעזרם, ותו מה אמר להם הקב"ה ויסעו הלא הים

עדיין לא נקרע לפניהם? השיב לי הרבי ר' אלימלך על פי מעשה: פעם היה מלך גדול ולו בת יחידה מושלמת, ובנות המדינה קינאו בה וארבוה לנפשה, ותגדל ותנשא לאיש, והנה בא עיתה ללדת, והתקשתה בלדתה עד שהגיעה לידי סכנה, והרופאים נתיאשו מלמצוא מזור לנפשה, והנה בא חכם אחד ואמר לאביה המלך, שהוא יכול ליתן תרופה שתלד בשלום בלי מכשול, אך בטרם כל ביקש שיוציאו כל איש מעליה, זולת הוא ואביה המלך, אחרי שיצאו כולם והיו שניהם לבדם, אמר החכם להמלך שיוציא כרוז המבשר ואומר שלבתו נולד ילד למז"ט, ושיעבירו את הקול בכל מדינות המלך, והחכם הבטיח לו, שלאחר שיעשה כדבריו, תלד בתו בנקל. מה לא יעשה אב לטובת בתו היחידה, ועל אף תמיהתו כי רבה על רפואה זו, שמע בקולו. וכך הוה, מיד אחר שהוציאו עליה שם טוב, ילדה בת המלך בניקל. כאן ביקש המלך מאת החכם שיפרש לו פשר עצה זו, להקדים ולפרסם הבשורה להם הגיעה מאי, ענה החכם: דע לך אדוני המלך כי לבתך יש הרבה אויבים, ונשים מכשפות עשו בלהטיהן כל מיני כשפים לגרום לה יסורים, ורצו שתמות בעת לדתה, על כן אמרתי להכריז שכבר